

R.G : 49

12 Mayıs, 1992

BANKA VE SİGORTA İŞLEMLERİ VERGİSİ YASASI

21/1992 Sayılı Yasa

Kısa İsim

1. Bu Yasa, Banka ve Sigorta İşlemleri Vergisi (BSİV) Yasası olarak isimlendirilir.

BİRİNCİ KISIM

Verginin Konusu ve Vergiyi Doğuran Hizmet Unsurları.

Tanımlar

2. Bu Yasa'da metin başka türlü gerektirmedikçe ;

Arbitraj İşlemi : Dövizlerin, gerekli olduğu hallerde diğer dövizlerle değiştirilmesi ile ilgili işlemi anlatır.

Banka : Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bankalar Yasası uyarınca faaliyet gösteren bankaları ve Kooperatif Şirketler Yasası uyarınca kurulmuş olup mevduat kabulü ile kredi işlemi yapan kuruluşları ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankasını anlatır.

Banker : Para ve diğer menkul kıymetler ticareti ile kredi işlemlerinde aracılık eden, alım satımını yapan gerçek veya tüzel kişileri anlatır.

Devlet : Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Devletini anlatır.

Hesaben Alınan Para : Vergiye bağlı işlem unsurlarını sağlayanları, bu hizmetlerden yararlananlara karşı alacaklı durumda gösteren kayıt işlemlerini anlatır.

Kambiyo İşlemi : Yabancı paraların alım ve satımı veya tedavüldeki para birimi ile değiştirilmesi hususunda yapılan işlemleri anlatır.

Kredi Şirketi : Belli bir para miktarının kullanılmasını belli bir süre ile diğer bir kişi lehine bırakmayı meslek haline getirmiş gerçek veya tüzel kişileri anlatır ve “Yatırım Şirketi” adı veya başka bir statü altında faaliyet gösteren kuruluşları da kapsar.

Menkul Kıymet : Ortaklık veya alacaklılık sağlayan, belli bir para miktarını temsil eden, hisse senetlerine, tahvilleri ve hazine bonolarını ve bunun dışında kalan mali değerleri temsil eden ve çıkaranın mali yükümlülüklerini içeren her türlü belgeyi anlatır.

Reeskont İşlemi : Bir bankaya iskonto ettirilmiş bir senedin bu banka tarafından yeniden iskonto ettirilmesi işlemi anlatır.

Retrosesyon İşlemi : Mükerrer sigortalarda kendi mahfuz hisselerini aşan kısmının, diğer bir mükerrer sigorta şirketi nezdinde sigorta ettirilmesi işlemi anlatır.

Sigorta Şirketi : Bir prim karşılığında diğer bir kimsenin para ile ölçülebilir bir menfaatini zarara uğratan bir rizikonun meydana gelmesi halinde, tazminat vermeyi veya bir veya daha fazla kişinin hayat süreleri nedeniyle veya hayatlarında meydana gelen belli birtakım olaylar dolayısıyla bir para ödemeyi veya sair edalarda bulunmayı üstlenen ve bunu meslek haline getiren kuruluşları anlatır.

Yetkili Müessese : Para ve Kambiyo İşleri esaslı uyarınca döviz almaya, döviz satmaya veya döviz bulundurmaya yetkili kılınmış kuruluşları anlatır ve bu işlemleri yapan kişileri de kapsar.

Vergi : Bu Yasada belirtilen Banka ve Sigorta İşlemleri Vergisini anlatır.

Amaç

3. Bu Yasanın amacı, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde kayıtlı veya faaliyet gösteren gerçek veya tüzel kişilerin veya bunların şube veya temsilciliklerinin her türlü Bankacılık, Sigortacılık, Bankerlik ve her türlü ödünç para verme ile Kambiyo işlemleri nedeniyle yapmış oldukları hizmetleri vergilendirmektir.

Verginin
Konusu ve
Vergiye Bağlı
İşlem Unsurları.

4. (1) Banka ve Sigorta Şirketlerinin, her ne şekilde olursa olsun, yapmış oldukları tüm işlemler dolayısıyla kendi lehlerine, her ne ad altında olursa olsun, yurt içinden veya yurt dışından nakden veya hesaben aldıkları paralar vergiye bağlıdır. Yapılan işlemin vergilendirilmesi için bir bankacılık veya sigortacılık işlemi olması koşul değildir.
- (2) Bankerler ve Kredi Şirketleri ile diğer gerçek veya tüzel kişilerin yapmış oldukları her türlü bankacılık işlem ve hizmetleri dolayısıyla kendi lehlerine, her ne ad altında olursa olsun, nakden veya hesaben aldıkları paralar; kendileri veya başkaları hesabına menkul kıymet alıp satmayı, alım-satım aracılık etmeyi veya alıp sattıkları menkul kıymet karşılığı borçları ödemeyi taahhüt etmeyi meslek haline getirenlerin veya devamlı ödünç para verenlerin bu faaliyetleri dolayısıyla lehlerine kalan paralar ; ile mevduat faizi vermek ve sair adlarla faiz ve benzeri menfaatle sağlamak

üzere para toplama işleriyle uğraşanların, topladıkları paralarla sağladıkları gelir ve menfaatler üzerinden komisyon, ücret ve hizmet karşılığı gibi adlarla aldıkları paralar vergiye bağlıdır.

- (3) Banka, Sigorta Şirketi, Kredi Şirketi, Banker, Yetkili Müessese ve benzeri unvan ve statüler altında faaliyet gösteren gerçek veya tüzel kişilerin arbitraj, kambiyo ve reeskont işlemleri ile her türlü menkul kıymet işlemleri dolayısıyla ifa ettikleri hizmetler için kendi lehlerine, her ne ad altında olursa olsun, nakden veya hesaben aldıkları paralar vergiye bağlıdır.
- (4) Bu Yasa, amaçları bakımından ikraz işleriyle uğraşanlar ile (1)'inci ve (3)'üncü fıkralarda belirtilen hizmetlerden bir veya birkaçı ile uğraşanlar da **Banker** sayılırlar. Ancak, sadece altın alım-satımı ile uğraşanlar banker sayılmaz.
- (5) (A) İşlemlere taraf olanlar arasında akrabalık, ortaklık veya işveren-işçi ilişkisinin bulunması veya işlemlerin para yerine başka bir kıymet ile yapılması, verginin doğmasını engellemez.
(B) İşlemin emsallerine göre daha düşük bedel ile yapılmış olması halinde, işlem, emsal bedeli üzerinden değerlendirilir ve bu miktar üzerinden vergilendirilir.
- (6) Vergilendirme işlemine bağlı tutulmuş bulunan ve hesaben alınan paraların sonradan nakden ödenmesi halinde, ayrıca vergilendirme işlemi yapılmaz.

İstisnalar ve
İstisnaların
Sınırı.

5. (1) Aşağıda belirtilen işlemler dolayısıyla alınan paralar vergiden istisnadır.
  - (A) Merkezleri K.K.T.C.'nde bulunan bankaların K.K.T.C.'ndeki kendi şubeleriyle ve şubelerinin de birbirleriyle yaptıkları işlemler dolayısıyla tahakkuk eden paralar,
  - (B) Merkezleri K.K.T.C. dışında bulunan bankaların K.K.T.C.'nde mevcut şubelerinin birbirleriyle yaptıkları işlemler dolayısıyla tahakkuk eden paralar,
  - (C) Özel Yasalarla her türlü vergiden istisna tutulan senetlerin ve tahvillerin, faiz, temettü ve ikramiyeleri,
  - (Ç) Bankaların, Bankerlerin, Kredi ve Sigorta Şirketlerinin sermayelerine iştirak ettikleri banka, banker, kredi ve sigorta şirketlerinin, bu Yasaya göre vergiye bağlı işlemlerden oluşan kârları,
  - (D) Mükerrer sigorta işlemleri ile retrosesyon işlemleri ve Hayat Sigortası işlemleri dolayısıyla alınan prim, komisyon ve sair paralar,

- (E) Bankaların, Bankerlerin, Kredi ve Sigorta Şirketlerinin sermayelerine iştirak ettikleri snai işletmelerden elde ettikleri kâr payları,
- (F) Biçilmemiş veya toplanmamış her türlü tarım ürünlerinin sigortası ile tarım hayvanları için akdedilen sigortalar dolayısıyla alınan paralar,
- (G) Kurumlar Vergisi Yasası uyarınca Kurumlar Vergisinden istisna tutulmuş, kredi şirketi statüsündeki kooperatiflere, Kooperatif Merkez Bankası tarafından tahakkuk ettirilen faiz ve sair paralar,
- (Ğ) Devletin taşınır veya taşınmaz mallarının sigorta ettirilmesinden dolayı alınan paralar.
- (2) Diğer Yasalardaki vergi muafık ve istisna kuralları bu vergi bakımından geçersizdir. Bu Yasaya ilişkin muafık ve istisnalar ancak bu Yasaya kural eklemek veya bu Yasada değişiklik yapılmak suretiyle düzenlenir.
- Uluslararası andlaşma kuralları saklıdır.

İKİNCİ KISIM

Yükümlü, Vergi Sorumlusu, Matrah ve Oranlar.

Yükümlü	6. Verginin yükümlüsü, bu Yasanın 4'üncü maddesinde belirtilen işlemleri yapan gerçek veya tüzel kişilerdir.
Vergi Sorumlusu	7. Gelir ve Vergi Dairesi, vergi alacağının güvence altına alınması amacıyla, vergiye bağlı işlemlere taraf olanları veya ilgili diğer gerçek veya tüzel kişileri verginin ödenmesinden sorumlu tutabilir.
Vergiye Doğuran Olay	8. (1) Vergiyi doğuran olay, 4'üncü maddede belirtilen vergiye bağlı işlemlerin yapılması karşılığı olan bedelin nakden alınması veya hesaben kayda geçirilmesi anında oluşur. (2) 4'üncü maddede belirtilen vergiye bağlı işlemlerin yapılmasından önce bedelin nakden alınması veya hesaben kayda geçirilmesi hallerinde, fatura veya benzeri belgelerde gösterilen miktarlarla sınırlı olmak üzere, bu belgelerin düzenlenmesi vergiyi doğuran olayı oluşturur.
Matrah	9. (1) Verginin matrahı, bu Yasanın 4'üncü maddede belirtilen hizmetlerin

karşılığını oluşturan paraların tutarıdır.

- (2) Kambiyo işlemlerinde ise, kambiyo satışlarının tutarı vergiye matrah olur. Bankaların, yetkili müesseselerin ve diğer kuruluşların, zorunlu devirler dahil, K.K.T.C. Merkez Bankasına yapacakları döviz devirleri ile bu Yasa'nın 4'üncü maddesinin (3)'üncü fıkrasında belirtilen kuruluşlarca yapılan arbitraj işlemleri de kambiyo işlemi sayılır ve devredilen satış tutarı üzerinden vergiye bağlı tutulur.

Satış bedelinin alış kurunun üzerinde olup olmaması veya bu satıştan lehe bir para kalıp kalmaması, vergi matrahının oluşmasına engel teşkil etmez.

- (3) Vergi matrahından gider ve vergi adı altında indirim yapılamaz ve bu Yasa uyarınca alınan vergi matraha dahil edilmez.
- (4) Sigorta şirketleri, bir vergilendirme dönemi içinde iptal ettikleri sigorta işlemlerine ait miktarları ilgili dönemin vergi matrahından indirebilirler.

Bu indirimden yararlanmak için Gelir ve Vergi Dairesinin iptal işlemine ilişkin olarak isteyeceği bilgi ve belgelerin verilmesi koşuldur.

Emsal Bedeli
veya Emsal
Ücreti

10. (1) Bedeli bulunmayan veya bedeli bilinmeyen işlemler ile, bedelin mal, menfaat ve hizmet gibi paradan başka değerler olması halinde matrah, işlemin mahiyetine göre emsal bedeli veya emsal ücretidir.
- (2) Emsal bedeli veya emsal ücreti Vergi Usul Yasası kurallarına göre saptanır.

Yabancı
Para ile
Olan İşlemler

11. Yabancı para üzerinden yapılmış olan işlemlere ilişkin vergi matrahlarının saptanmasında, bu işlemin yapıldığı günde ilân edilen kurlar esas alınır.

Vergi Oranı

12. (1) Verginin oranı, vergiye bağlı her işlem için :
- (A) Sigorta işlemleri dışında kalan ve bu Yasanın 4'üncü maddede belirtilen işlemlerde matrahın % 3'ü (Yüzde üçü)'dür.
- (B) Sigorta işlemlerinde matrahın % 5'i (Yüzde beşi)'dir.
- (C) K.K.T.C. .Merkez Bankası ile bankalar arasındaki reeskont işlemlerinde matrahın % 2'si (Yüzde ikisi)'dir.
- (Ç) Kambiyo işlemlerinde matrahın % 0.1'i (Binde biri)'dir.
- (2) Bakanlar Kurulu, Resmi Gazete'de yayımlayacağı bir Emirname ile

(1)'inci fıkrada öngörülen oranları yarısına kadar indirmeye, ayrıca (1)'inci fıkrada öngörülen oranların yarısı ile bu oranlar arasındaki sınırlar içerisinde kalmak koşuluyla, vergiye bağlı muhtelif işlem türlerine göre farklı vergi oranları saptamaya yetkilidir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Vergilendirme Dönemi ve Beyan Esası.

Vergilendirme Dönemi	13. Banka ve Sigorta İşlemleri Vergisinde vergilendirme dönemi, faaliyet gösterilen takvim yılının birer aylık dönemleridir.
Beyan Verme	14. (1) Banka ve Sigorta İşlemleri Vergisi, vergi yükümlülerinin yazılı beyanı üzerinden tarh edilir. (2) Herhangi bir vergilendirme döneminde vergiye bağlı işlemleri olmayan vergi yükümlüleri de beyanname vermek zorundadırlar.
Beyanname Verme Zamanı	15. Vergi yükümlüleri, 14'üncü madde uyarınca düzenleyecekleri beyannameleri, ilgili vergilendirme dönemini izleyen ayın 15'inci günü sonuna kadar işlemlerin yapıldığı yerdeki Gelir ve Vergi Dairesine vermekle yükümlüdürler. Ayrıca, vergi yükümlüleri, her yılın en geç Şubat ayı içerisinde, bir önceki yıl için Gelir ve Vergi Dairesine ödedikleri vergilerin özetini gösteren yıllık bir bildirim de vermek zorundadırlar.
Beyannamenin Şekil ve İçeriği	16. Banka ve Sigorta İşlemleri Vergisi beyannameleri ile yıllık bildirimlerin şekil ve içeriği Gelir ve Vergi Dairesi tarafından belirlenir ve düzenlenir.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Tarh İşlemleri ve Verginin Ödenmesi.

Tarh Yeri	17. Banka ve Sigorta İşlemleri Vergisi, vergiyi doğuran olayın meydana geldiği Gelir ve Vergi Dairesince tarh edilir.

- Tarhiyatın
Muhatabı
18. (1) Banka ve Sigorta İşlemleri Vergisi, bu vergiyi ödemekle yükümlü gerçek veya tüzel kişiler adına tarh edilir.
- (2) Gelir ve Vergi Dairesi, vergi alacağının güvence altına alınması amacıyla, bu Yasa'nın 7'nci maddesi uyarınca vergi sorumlusu tayin edebilir.
- Verginin
Ödenmesi
19. (1) Vergi yükümlüleri, bir vergilendirme döneminde yaptıkları vergiye bağlı işlemlere ilişkin vergiyi, 15'inci maddede belirtilen beyanname verme süresi içinde Gelir ve Vergi Dairesine ödemek zorundadırlar.
- (2) İkmalen veya re'sen tarh edilen vergiler, ilgili vergilendirme dönemine ait ödeme tarihinden önce tahakkuk etmiş ise, ilgili vergilendirme dönemine ait ödeme süresi içinde, ödeme süreleri kısmen veya tamamen geçmiş olan vergilendirme dönemleri ile ilgili olarak tahakkuk eden vergiler ise, tarhiyatın yapıldığı ayı izleyen ayın sonuna kadar ödenir.
- (3) Süresinde ödenmeyen vergiler, Kamu Alacaklarının Tahsil Usulü Yasası kuralları uyarınca gecikme zammı ile birlikte tahsil edilir.

BEŞİNCİ KISIM

Diğer Kurallar

- Verginin
Gösterilmesi
20. Vergi yükümlüleri, bu Yasa kuralları uyarınca nakden veya hesaben tahsil ettikleri vergileri, defter kayıtlarında göstermek ve kayıtlarını bu verginin hesaplanmasına ve denetimine olanak verecek şekilde düzenlemek zorundadırlar. Bu işlemi yapanlar, tahsil ettikleri vergileri yükümlülere verecekleri fatura veya benzeri belgelerde de ayrıca gösterirler.
- Verginin
Gider Olarak
İndirilebilmesi
21. (1) Vergiye bağlı işlemlerin, bu işlemlere muhatap olanların, ticari, sınai, mesleki veya tarımsal faaliyetleri ile ilgili bulunması hallerinde, bu kişiler tarafından ödenen verginin faaliyetleri ile ilgili kısmı, Gelir veya Kurumlar Vergisi matrahından gider olarak indirilebilir.
- Ancak, ödenen verginin işlemle ilgili belge üzerinde gösterilmemiş olması halinde, bu vergi indirim olarak kabul edilmez.
- (2) Banka ve Sigorta İşlemleri Vergisi, (1)'inci fıkrada belirtilen indirim dışında başka hiçbir vergi türünden indirilemez veya mahsup edilemez.
- (3) Bir vergilendirme dönemi içinde vergi yükümlülüğü ve vergi sorumluluğu dolayısıyla bu Yasadaki zorunlulukları yerine getirmek durumunda olanlar, tahsil ettikleri ve ödedikleri vergilerin birbirine mahsubunu yapamazlar.

- Gelir ve Vergi Dairesinin Yetkileri
22. (1) Bu Yasada belirtilen zorunlulukların ve yükümlülüklerin gerektiği gibi zamanında yerine getirilmemesi dolayısıyla tamamen veya kısmen kayba uğratılan vergi veya vergi farkı miktarı, Gelir ve Vergi Dairesi tarafından, herhangi bir zamanda vergi yükümlüsünden, vergi yükümlüsünün bulunmaması veya ödeme gücünün olmaması halinde vergi sorumlusundan, Vergi Usul Yasası'ndaki ceza kuralları saklı kalmak koşuluyla, Kamu Alacaklarının Tahsil Usulü Yasası kuralları uyarınca tahsil edilir.
- (2) Gelir ve Vergi Dairesi, herhangi bir vergi yükümlüsünün veya vergi sorumlusunun ödeyeceği vergi miktarını azaltan bir işlemin yapay, uydurma, muvazaalı veya gerçek dışı olduğu kanaatine varması halinde, böyle bir işlemi dikkate almaz.
- (3) Gelir ve Vergi Dairesi, yükümlülerin veya vergi sorumlularının vergi işlemlerinde kullanılacak belge içeriklerine ve kayıt düzenine yeknesaklık getirmek ve denetimi kolaylaştırmak amacıyla gerekli gördüğü hallerde bunlarla ilgili usul ve esasları belirler.

ALTINCI KISIM

Son Kurallar

- Yasanın Uygulanması
23. Bu Yasa kurallarının uygulanmasında yürürlükteki Vergi Usul Yasası kuralları uygulanır.
- Yürütme
24. Bu Yasayı, Bakanlar Kurulu adına, Maliye işleriyle görevli Bakanlık yürütür.
- Yürürlüğe Giriş
25. Bu Yasa, Bakanlar Kurulunun Resmi Gazete'de yayımlayacağı bir Tebliğ ile belirleyeceği tarihten başlayarak yürürlüğe girer.